

Dagens namn

BO EKEGREN:

Kjell-Olof Feldt

Vad vore regeringen utan Kjell-Olof Feldt?

Svar: Olof Palme.

Det är K-O Feldt som gör att regeringen inte framstår som en enmansregering. Samtidigt förtar han inte något av Olof Palmes strålgång utan snarare förstärker den genom att ge den en grå bakgrund.

Olof Palme är den obestridliga ettan. Men K-O Feldt är inte någon av de många nollorna efter som gör att ettan får högre värde. Nej, K-O Feldt är regeringens kommatecken – han markerar övergången mellan heltal och decimaler.

Denna framskjutna roll i svensk politik har han nått i kraft av obestridlig kompetens och kunskap förvärvat genom hårt arbete på departementsgolvet. Efter en pol mag i Uppsala anställdes han 1957 som sekreterare i pensionskommittén och sedan blev han kvar i finansdepartementet. Politiskt aktiv blev han i den socialdemokratiska studentklubben. Och sina rötter har han i "det röda Holmsund" där han föddes 1931.

K-O Feldt slog igenom politiskt som budgetchef i finanserna och publikt genom att slåss med en gäst på en fjällrestaurang. Den senare händelsen inträffade på den tid då svenska folket ännu höll sina statsråd högt. Boxningsmatchen betraktades bara som ett pikanteri och utlöste ingen moraldebatt. De båda slagskamparna behövde inte sitta av hela kvällar i TVs nyhetsprogram och låta matchen gå i repris. Den nedslagne var inte heller taxeringsintendent eller facklig ombudsman, utan bara en helt vanlig medborgare, så några misstankar om skattebrott förelåg inte heller. Enda efterföljden blev att Feldt fick rykte som sig att vara hetlevrad.

I samband med Palme-Raineraffären skrev Aftonbladet i en ledare: "Slutsatsen enligt vår uppfattning bör bli att Palme måste omge sig med bättre medarbetare som förmår neutralisera hans välimpulsiva temperament."

Ur den aspekten är Feldt alltså ingen bra lekkamrat till Palme. Till skillnad från Palmes temperamentsfullhet, yttrar sig Feldt sällan i raljerande personangrepp utan mer i ilska och myndiga allvarsord.

När Feldt satt i TV och förklarade att generalklausulen var tillämplig på hur ränteavdrag fick fördelas mellan äktamakar väckte det storm. Här satt finansministern och agerade myndighet och domstol! När det sedan visade sig att Feldt inte bara hade fel i denna formfråga, utan även i sak, rubbades förtroendet både för Feldt och för generalklausulen.

På en skattekonferens kommenterade en föredragshållare händelsen genom att citera ett kinesiskt ordspråk: "När liten man kastar lång skugga är det nära till mörkret."

Hade Feldt hört detta hade han nog klippt till vederbörande. Att vara en i raden av socialdemokratiska finansministrar – Wigforss, Sköld och Sträng – kan inte vara lätt. Det är ett arv som förpliktigar. Feldt har redan hunnit med att höja 43 skatter, så den delen av arvet förvaltar han väl. Men det är värre med ryktbarheten. Feldt kan knappast räkna med att bli vare sig folkkär eller hatad. Därtill är han för färglös.

Sannolikt kommer han att gå till historien som en av Rörelsens magistrar. Inte som någon av de engagerande folkbildarna, utan som den humorlöse adjunk-

ten i samhällsekonomi.

Feldt kan sägas vara socialdemokratin svar på Gunnar Helén – ett stilla samtal mellan dem båda skulle vara ett prövande inslag to m i Utbildningsradion. Men det skulle vara nog så lärorikt.

Mot bakgrund av Feldts kunnighet och av att han i sitt parti framstår som en seriös realist, skulle man tycka att han borde vara uppskattad över partigränserna och i näringslivet. Så är emellertid inte fallet. Och det beror på att han personifierar det "dubbla budskap" som kännetecknar socialdemokraterna i den ekonomiska politiken. Feldt är ömsom en marknadsekonomin Dr Jekyll och ömsom en socialismens Mr Hyde.

Ena dagen kan han hålla ett riksdagsanförande där han skäller som en bandhund på "kapitalismen". Andra dagen skriver han lismande brev till landets företagare och försäkrar att kollektiva löntagarfonder införs uteslutande i syfte att hjälpa företagen och stärka marknads ekonomin. Så kan man inte hålla på om man räknar med att bli trodd. Men det gör Kjell-Olof Feldt.

Det är möjligt att hans klivna syn grundlades redan i barndomen. I en intervju har han berättat att hans första kontakt med politiken var diskussioner

med styvfadern, vilken var småföretagare och kommunist. Tror man att detta är en vanlig kombination, kan man kanske inbilla sig att det går att införa fondsocialismen i Sverige i samförstånd med landets företagare.

Feldts stora tillgång är att han alltid ser så bekymrad ut. Det gör att folk tror att han ständigt oroas över skattetrycket och över budgetunderskottet. I skydd av detta rykte kan han sedan oförväget öka skattetrycket och förvärpa budgetunderskottet. Trumpenheten förlåter honom hans synder.

Det spekuleras to m i att Feldt skulle vara så "förständig" att han hellre skulle avgå ur regeringen än att ansvara för en lättsinnig ekonomisk politik. Feldt skulle således inte dagtinga med kravet på besparingar.

Men då missbedömar man K-O Feldt. En man som sedan 1975 varit med om att utarbeta minst tre spolade modeller för löntagarfonder och som med näbbar och klor försvarat samtliga övriga modeller som lagts fram av LO och det socialdemokratiska partiet kan inte ha några skrupler.

Feldt gör vad partiet kräver. Om än med bister och allvarsam min.

Med detta häfte följer ett inbetalningskort avseende prenumerationsavgiften **85:– kronor för år 1984**. (Prenumerationspris för pensionärer: **70:–**)